

Dese COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is f 5,00; voor de buitensteden f 6,00; franco door het geheele Rijk. Brieven, Gelden, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

DINGSdag. 19 OKTOBER.

Advertentien van Zes regels en daar beneden worden tegen f 1,00 geplaatst; meer dan Zes regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsnimte meer.

AMSTERDAM, 18 Oktober.

Hoe veel inkt er reeds vermorst is met, en hoe vele pennen er reeds stomp geslagen zijn op artikelen, waarin nog maar altijd en altijd maar weer van voren af aan, de interpellatie besproken wordt, nu bijna eene maand geleden tot den heer Forstner van Dambenoy gerigt, is nauwelijks te zeggen. Daar is er onder de dagbladen, die schier geen dag laat voorbijgaan, zonder aan zijne lezers een stukje van Forstner van Dambenoy toe te dienen, den eenen dag geprepareerd zus, den anderen dag zoo, zoodat zij kunnen gezegd worden, niet op een water- en brood-, maar op een Forstnerkuur hun leven te rekken. Des Maandags hebben zij Forstner te verorberen, en het hoofdbestanddeel van den Zaterdagischen schotel is en blijft Forstner. *Grand bien leur fasse*; of in 't hollandsch gezegd: het moge hun wel bekomen!

Wie echter al de overige *confrères*, zelfs den *Nederlander*, overtreft in pratenlust over de interpellatie van nu bijna eene maand geleden, is het zoogenaamde anti-revolutionnaire *Goudsch Kronykske*. Niet alleen dat dit blad geregeld ettelijke kolommen van elk zijner Nummers met Forstner voor en Forstner na opvult — de kolommen van zijn blad zijn niet eens voldoende om den woerdenvloed op te nemen, welken de interpellatie van vorige maand ontketend heeft, en brochures, die dan ook aan zijne *abonnés*, waarin het hun de overtuiging schenkt van zijne aandoeningen. Wif men van dat geschrift een proefje? Zie dan hier op welke wijze de heer van Dam van Isselt, door zijn medelijder aan

die u ongemakkelijk waart, en die voor u eenmaal u zelve steeds gelijk stelt met de *stemme des roependen in de woestijn*; die de Regèring van Willem I gekenmerkt hebt door uw berucht woord over de *berooide en beroofde Schalkist*; die u beroemd hebt tot de *Crisis* van 1848 te hebben bijgedragen, en die toen, niet ten onpas te bed liggende, opgevijzeld werd op de Lijst der mannen, die Koning en Vaderland van de bedreigingen door den Bataafschen hardlooper moesten redden (1).

»Eilieve! *Stemme des roependen*! Gij hebt bij de Interpellatie uitgeroepen, dat gij hooptet, dat »God ons behoeden mogt, voor de beginselen van de vereeniging *Nederland en Oranje*!»

»Naar het regt, 't welk iedereen uit de natie toekomt om ook te interpellèren, wordt tot u de vraag gerigt: *Welken God* hebt gij in deze vergadering aan en ingeroepen?

»Gij aarselt steeds, 's Konings Naam, ofschoon het hem betreft, in de discussiën te mengen: thans hebt gij Gods naam ingeroepen. — U wordt dus gevraagd, *welken? Den onbekenden God? den God van den Grieksch Tempel? den God van het Groot-Oosten? van de Vrijmetselaren? of dien God, onder wien gij UNITAS der goddelijke grondwetten, waarmee zich zoovele goede menschen verbinden, (die men ook wel als NA-GEVOLG elken) en de Roovers, die den Duit-Konigen God ERKEN, TE KEER TE GAAN, EENE KLOVE TUSSEN HEN EN DE AN-DERE CHRISTENEN DAAR TE STELEN en Geloofsgenooten tegen Geloofsgenooten te vereenigen.*»

De heer Leopold de Gaillard heeft onlangs, in de *Assemblée Nationale*, eene reeks van brieven openbaar gemaakt, geadresseerd aan den graaf de Montalembert, over den godsdienstigen en politischen toestand van Zwitserland, welke hij thans tot eene brochure vereenigd en afzonderlijk verkrijgbaar heeft gesteld. De graaf de Montalembert heeft den auteur van deze brochure met het navolgend schrijven vereerd, dat bij wijze van inleiding tot deze brochure gepubliceerd wordt, en waarvan onze lezers ongetwijfeld met de levendigste belangstelling zullen kennis nemen:

La Roche-Brevey (Côte d'Or.) 11 Aug. 1852.  
»Ik vermaan, Mijnheer, met eene treurige voldoening,

dat gij in den vorm eener brochure de brieven wilt uitgeven, die gij mij de eer hebt gedaan mij toe te zenden over de rampen van het katholieke en behoudsgezinde Zwitserland. Ik hoop dat onze broeders uit dat land in uw geschrift een nieuw bewijs zullen vinden van de smartelijke sympathie, die ons met hen vereenigt. Maar, in waarheid zijn wij wel te beklagen dat wij hun niet anders kunnen te hulp komen dan met de sobere aalmoes van ons rouwbeklag. Trouwens wij hebben over ons zelve even zoo zeer te treuren als over hen.

»In 1848, zes weken voor den opstand van Februarij, heb ik in de Kamer der Pairs voorzeggd, dat de nederlaag van den Sonderbund in geheel Europa het teeken zou zijn van een nieuwen inval van barbaren; en ik voegde er bij, dat, wat onder de slagen der groote democratische horde zou te niet gaan, noch de eigendom, noch het gezag, maar de vrijheid zijn zou. Mijne profetie heeft zich spoedig en letterlijk vervuld. Thans zal ik alleen de echo zijn van een zeer algemeen gevoelen, door te verzekeren dat de groote mogendheden vroeg of laat de straf zullen dragen van hunne wreede onverschilligheid ten opzichte van Zwitserland.

»Hetgeen in dat land sedert tien jaar omgaat, zal aan het nageslacht ernstige en treurige lessen geven. Men zal daaruit overvloedig kunnen leeren de huichelaarij en de meedoogenlooze tyranni der valseche liberalen of der *liberalisten*; van dat slag van lieden, die overal worden aangetroffen, maar die hun oorspronkelijke type hebben in het radikale Zwitserland. Men zal er in zien hoe de apostels der democratie en van den vooruitgang *des mensheids* beurtelings hunne verdrukte landgenooten vervolgen met gevangenis, ballingschap, en geldboeten, en de verandering van goederen, militaire executie en vervolging van allerlei aard. Men zal er in zien hoe de algemeene verkiezingen tot beginsel uitgebazuind, doch op onbeschaamde wijze in de praktijk bekrompen worden; en hoe de volks-sovereiniteit ofschoon geschreven aan het hoofd van alle kantonale konstitutien, door de broeders en vrienden der naburige kantons met voeten worden getreden.

»Maar men zal vooral verbaasd staan, zoo ik mij niet bedrieg, over de vreemde verblindings der diplomatie, die zich de behoudende noemt. Ja, de geschiedenis zal bezwaarlijk gelooven dat de beide grootste katholieke Mogendheden der wereld, Frankrijk en Oostenrijk, aan een handvol demagogen hebben veroorloofd om, nabij hunne Staten, de godsdienst en den eigendom te verpletteren, alsmede de billijkheid en de vrijheid, verpersoonlijkt in de oudste republieken van Europa en in de onberispelijkste maatschappijen. Men kan dan beseffen de terughouding, de draling in 1847, te midden der gevaren, der begoochelingen, der onzekerheden van dien tijd, tegenover eene oppositie, ontzettend wegens de talrijkheid harer leden en de vinnigheid, waarmee zij werd gevoerd, en reeds bedwelmend door de aan-nadering van de zegepraal, waardoor zij moest ten ondergaan.

»Maar in 1852, nu alles zwijgt, nu ieder het hoofd buigt, nu de ondervinding bewezen heeft dat 't genoeg is met vasten tred het gevaar te ontmoeten om het te verdrijven, en de hand aan het monster te slaan, om het in het niet te doen terugkeeren, kan niets zulk eene verloocheining van regten en verplichtingen van eene beschermende en zeggende magt verontschuldigen, noch verklaren. Indien in het bijzonder leven een gezond man, gerust op het balkon van zijne woning staande, een kind op straat zag verwurgen, en hij zijn venster digtsloot om zich te vrijwaren van het slagtoffer te hulp te komen, dan zou hij zich te regt de algemeene verachting op den hals laden, en hij zou, bij een eventueel gevaar, verdienen op zijne beurt door allen verlaten te worden.

»Het monarchaal Europa, dat de gevangen Koningen van Napels, Piëmont en Spanje vroeger heeft weten te bevrijden, en dat zelfs den Hertog van Modena op zijn troon hersteld heeft, zou waarschijnlijk den geringsten vorst niet zoodanig hebben laten behandelen, en indien de revolutie in 1848 de zege had behaald, dan kan men zeker zijn, dat zij nergens zulk eene vernedering zou verdragen hebben, als die welke, aan gene zijde

van de Jura, de vertegenwoordigers van het Europeesche Staatsregt en de oudste bondgenooten van Frankrijk ondergaan. Maar het geldt hier volken, wier onafhankelijkheid hooger optuigt dan die der monarchie-rijken van Europa; het geldt de Kerk, hare vrijheid en haar eeuwen-oud erfdeel; het geldt den Grooten St. Bernard, welks gastvrijheid de eigendom is van alle christen volken; en desniettemin schijnen die verdrukte landlieden, die van alles beroofde monniken, die geschonden heilighdommen geen ernstige bezorgdheid en geene krachtige tusschenkomst waardig te zijn.

»Niet, Mijnheer, dat gij meer dan ik de vreemde interventie goedkeurt als eene natuurlijke oplossing der binnenlandsche twisten; maar sedert het bewezen is geworden, dat de bevolking van Lucern, Friburg en Wallis niet konden gekromd worden onder het juk van het radikalismus dan door de vreemde bajonetten van Bern en Waadt, zal niemand aan die oude Republieken het regt kunnen ontzeggen, om gered te worden door de hulp van hunne bondgenooten in het buitenland; gelijk ook niemand aan de groote Staten het regt zou kunnen weigeren om den vuurgloed des revolutie-brands te verdooven, die hen dreigde te verteerden. Van alle drangredenen die de tusschenkomst der Franche, Oostenrijksche, Spaansche en Napelsche wapenen hebben geregtvaardigd om Rome en het Pausschap uit de handen van Mazzini en Garibaldi te bevrijden, is er niet eene die kan worden ingeroepen ten voordeele der onderdrukte volkeren van het oorspronkelijk Zwitserland.

»Maar, ofschoon de diplomatie er anders over geoordeeld heeft, laat ons daaruit, Mijnheer, het besluit niet trekken, dat men aan het regt en aan de Voorzienigheid moet wanhoopen. Tenzij het geheele Westelijk Europa bestemd zij om onherroepelijk ten onder te gaan, zullen zooveel lieden en zooveel deugd niet zonder vrucht blijven. God, die door de voorvaders van den Sonderbund met eene zoo heldhaftige eenvoudigheid werd aangeroepen te Sempach en Morgarten, zal die bevolkingen, welke aan het oude regt en aan het oud geloof zoo getrouw gebleven zijn, niet vergeten. *Dixit miserator tuus Dominus: Pauperum, tuarum convulsa, absque ulla consolatione. Ego stornam per ordinem lapides tuos, et fundabo te in supphiris... Misericordia autem mea non recedet a te, et fœdus pacis meae non movebitur.*

»Moge uw geschrift, Mijnheer, iets bijdragen om hun geduld te vertroosten, hun geest te schragen en hun geloof te versterken! Gij zijt jong; misschien zult gij nog den dag der vergelding beleven. Ga intusschen voort met aan de gerechtigheid dienstbaar te zijn, en protesteer; zoo dikwijls gij er de gelegenheid toe hebt, te midden der algemeene verlaging, tegen de kortstondige zeggelaren van het geweld en tegen de schandelijke vernietiging der vrijheid door den opstand.

»Ik heb de eer te zijn, enz.

»de Graaf de Montalembert.»

Wij hebben dezer dagen gemeld, dat de Pater Benedictus onlangs eene misse gehouden had in de gevangenis te Weenen. Behoefte en behoeftigenswaardig is wat de heer de Floréncourt dienaangaande schrijft in een zijner laatste *Wiener Briefe*. Wij lezen daar als volgt:

»Reeds voor eenen geruimen tijd had ik u over eene andere gewichtige kerkelijke gebeurtenis willen schrijven. Voor drie weken namelijk hebben vijf paters der eervwaardige Kongregatie van den allerheiligsten Verlosser in het groote Weener strafgeboew eene heilige misse gehouden, en ik heb het groote geluk gehad die misse te kunnen bijwonen. Ik zal u later wijdloopig daarvan schrijven, doch het resultaat, dat ik in een *publiek* opzigt door het bijwonen dezer misse verkregen heb, moet ik u nu reeds mededeelen. Gij weet dat de gevangenwezen eene van de rampen der *moderne tijden*, over welker genezing welwillende mannen zich reeds jaren lang het hoofd hadden gebroken. Wanneer onze regtbanken iemand tot de gevangenis veroordeelen, dan veroordeelen zij hem tevens tot eene verschrikkelijke school der misdaad, en tot een steeds dieper verval. Elke veroordeeling vermeerdert het kwaad, in

(1) De *Courrier Batave* van van Bevervoords.

plaats van het te verminderen, en van lieverlede ontstaat de vrees, dat de gevangenen weldra de burgerlijke maatschappij over het hoofd zullen wassen en haar in den grond verwoesten zullen. Ik heb mij vroeger met belangstelling met deze quaestie bezig gehouden, waarover zelfs de tegenwoordige Koning van Zweden het de moeite waard achtte een boek te schrijven. Ik heb de beste werken daaromtrent gelezen, en de avontuurlijkste plannen met mijne gedachten nagegaan.

Het resultaat van al die verschillende systemen, die grootendeels door Protestanten waren opgesteld, was bij mij steeds eene volslagen besluiteloosheid, waartoe de onderzinking mij dan ook praktisch brengen moest. Thans echter keir ik het middel, en de schellen zijn mij plotseling van de ooren gevallen. Onze Heilige Kerk is het ook hier weder alleen, die genezing aanbrengen en dezen vloek in zegen veranderen kan. Het middel is eenvoudig en proefhoudend. Men bouwe naast elke groote gevangenis een klooster van Redemptoristen, en belaste deze waarlijk heilige, in frissche, ik zou schier zeggen, in onschuldige jeugdige kracht bloeiende orde met de zielzorg en het zedelijk toezigt over de gevangenis, dan is het problema op eens opgelost. Onze groote geneeskundige lazaretten zullen bezwaarlijk zoo vele ligchaamlijk genezenen aan de maatschappij terug geven, als het in dat geval deze groote zedelijke lazaretten zullen doen."

Z. Em. Mgr. de Kardinale Wiseman, Aartsbisschop van Westminster, heeft de Aartsbisschoppen van Oostenrijk schriftelijk verzocht de onkosten van het proces door Achili den Eerw. Newman aangedaan, te helpen dragen.

Volgens den *Handwijzer* hebben de zoogenaamde "Christelijke Vrienden" onlangs te Amsterdam eene bijeenkomst gehouden, waarin voornamelijk gehandeld werd over "het Seminarie der Vrije Schotsche Kerk, dat eerlang zal geopend worden." De *Vrije Schotsche Kerk* heeft tot de oprigting van dat Seminarie bijgedragen, nadat het oorspronkelijk plan van een Seminarie van Afgescheidenen en Hervormden vereenigd, mislukt was. Zij verlangt in de eerste plaats *Colporteurs, Evangelisten en Zendingen op te leiden, om tot prediking des Evangelies onder Joden en Roomschen te dienste te staan van de daartoe gevestigde Commissien der Vrije Schotsche Kerk.* Ook de Roomschen kunnen zich derhalve voorbereid houden op nieuwe aanvallen, door *Schotsche* en andere *Colporteurs, Evangelisten en Zendingen* tegen hen gericht. De bijeenkomst der zoogenaamde "Christelijke Vrienden" werd gepeizeerd door den heer baron W. van Lyden, lid van het orthodoxe driemanschap in de Tweede Kamer.

Men schrijft ons uit Schiedam dd. 14 Oktober, het volgende:

De dag van heden was voor de R. K. Ingezeten en onzer stad een feestdag, daar zij het zeldzaam geluk mochten smaken, hooren Wel Eerwaarden en zeer geachtten herder V. J. A. van Ewijk zijne vijf en twintigjarige priesterlijke bediening plegtig te zien herdenken.

Des avonds te voren werd het feest door statig klokgeknij aangekondigd, en reeds vroeg in den morgen van den feestdag wapperde van den toren en van vele particuliere gebouwen de nationale vlag.

Ten half tien ure werd de solemnele hoogdienst door den Eerwaardigen jubilaris, op wiens gelaat zigbaar de aanblijving te lezen lag, bijgestaan door eene talrijke priesterschaar, den Allerhoogsten opgedragen, in onzen schoonen tempel, die voor deze gelegenheid recht anaak en prachtvol was getooid. Na het Evangelie beklom de Eerwaarde heer van Bommel, pastoor te Vreeswijk, den kansel, schildte een deelmatige en treffende leerreden, waarin zijn Eerwaarde in krachtige trekken het eeuwige durende priesterschap schetste, en de geloovigen vermaande in hunne achting en liefde voor hunnen herder te blijven voortgaan.

Bij deze gelegenheid werd voor de eerste maal gebruik gemaakt van een schoon gebeeldhouwen predikstoel, een kunstgevocht, vervaardigd door den beroemden beeldhouwer G. H. Geerts te Leuven, en geschonken door de gemeente, die hierdoor een ondubbelzinnig bewijs van hare hoogachting en liefde voor haren herder en van de naamgeving in dit feest heeft willen geven. Het gelijktijds prijkte het tabernakel met een heerlijk zilveren kruisbeeld, door den Eerwaardigen jubilaris bij deze belangrijke gelegenheid, tot dankbare herinnering voor dit geluk, aan de kerk vereerd. Dit kruisbeeld is het werk van den heer N. van Gastel te Rotterdam.

Eene overschone Mis van den Komponist Mordach, door een goed bezet orkest uitgevoerd, bragt niet weinig bij om de plegtigheid van dit feest nog te verhoogen, waaraan Schiedams Katholijken in zoo ruime mate deelnamen, en om hetwelk op te luisteren zich allen beijerden."

Men leest in de *Javasche Courant* van 18 Augustus, Ten gevolge van het overlijden, op den 24 Mei 1852,

te Paramaribo, van den Hoogerwaarden heer J. Grooff, Bisschop van Canaan, in *partibus infidelium*, en Apostolischen Vikaris van Batavia, zoomede, van het in de *Javasche Courant* van den 29 Sept. 1847 N<sup>o</sup> 76, vermelde koninklijke besluit van 10 Julij 1847 N<sup>o</sup> 86, waarbij aan den heer P. M. Vrancken, Landdeken en Pastoor te Sittard, in het hertogdom Limburg, is verlof verleend tot het aannemen der bisschoppelijke waardigheid onder den titel van Bisschop van Colophon in *partibus infidelium*, en dezelve is erkend in hoedanigheid van *coadjutor cum futura successione* van den Apostolischen Vikaris van Batavia, Mgr. J. Grooff, voert de Hoogerwaarde heer P. M. Vrancken, Bisschop van Colophon in *partibus infidelium*, thans den titel van Apostolischen Vikaris van Batavia.

#### Hulde aan Dr. Newman.

"Wij zijn van meening dat er aan de rechtspleging in ons land eene bedenkelijke wonde is toegebracht, en dat de Roomsche-Katholijken voortaan maar al te veel grond zullen hebben om te zeggen, dat er hier voor hen geen recht is, zoodra de protestantsche gevoelens van gezworenen en regters mede in het spel komen." *The Times*.

Bedrag der vorige opgave / 865 694

Uit 's Bosch . . . . . 3.00

/ 868.694

In het voorloopig verslag, dat over hoofdstuk III, buitenlandsche Zaken, is opgeemaakt, hebben eenig leden, met terugzigt op het verledene, hunnen wensch te kennen gegeven, dat de Regering goene traktaten, waaruit geldelijke verplichtingen voortvloeiden, zoude ratificeren, alvorens de wet, tot uitvoering van die verplichtingen vereischt, de goedkeuring der beide Kamers zoude erlangd hebben. Velen uitten tovens den wensch, dat ook de andere traktaten, welke wettelijke rechten betreffen, op zoodanige tijdstippen bij de Kamer mogten ingezonden worden, dat deze van den inhoud, ook voorgelicht door de daarin belanghebbenden, tijdig zonden kunnen kennis nemen. Zij oordeelden, dat het welligt verkieslijk zoude zijn, den termijn van ratifikatie te doen aanvangen van den dag der goedkeuring van het verdrag door de Wetgevende Magt.

Ook wenschten velen, indien daartegen bij de Regering geen bezwaar bestaat, mededeeling te ontvangen van den uitslag der kommerciele en scheepvaart-omhandelingen, gevoerd sedert het laatste gedeelte van het vorige jaar met Noord-Amerika, Spanje, Portugal, eilanden, of andere landen, waarmede zulks het geval mogt zijn.

Omtrent de aangevraagde tafelfelden bleven de meeningen verdeeld.

Enige leden bleven bij hun gevoelen, bij de behandeling der beide laatste begrotingen van dit departement kenbaar gemaakt, dat zij de kosten van de buitenlandsche zendingen, naar evenredigheid van den rang, dien Nederland onder de mogendheden bekleedt, te hoog vonden. Zij wenschten overal zaakgelastigden geplaatst te zien. Sommigen wilden althans de gezanten door ministers-residenten vervangen zien. De andere leden deelden in dit gevoelen niet. Nederland, zeiden zij, mag door zijn klein grondgebied in Europa en zijne betrekkelijk geringe bevolking, geene mogendheid van den eersten rang zijn; zijn rijkdom, kenbaar in zijnen uitgebreiden handel en scheepvaart, maar vooral zijne kostbare, voor zoovele ontwikkeling nog yathare Oost- en West-Indische kolonien, verhoffen het tot eene der eerste mogendheden van den tweeden rang. Die uitgebreide handel en scheepvaart brengen het gedurig in de nauwste aanraking met alle beschaaide volken. Wil men Nederlands belangen in den vreemde goed behartigd zien, dan vertrouwen men die toe aan dezulken, die bij de vereichte kennis den rang en de middelen bezitten om hunnen invloed behoorlijk te doen gelden bij de hoven waarbij zij geplaatst zijn, en om zich met de staatslieden, met wien zij in aanraking komen, op ééne lijn te stellen.

Men wenscht te weten, of het tot geene moeilijkheden aanleiding zoude kunnen geven, dat een gezant voor Limburg en Luxemburg gezamenlijk in den Duitschen Bond zitting heeft en de gezant van Nederland bij de Bondsvergadering te gelijktijdig lid van den Bond is?

Het Wetsontwerp tot vaststelling van de begrooting der uitgaven voor de Landsdrukkerij over 1853, heeft bij het onderzoek der Afdeelingen van de Tweede Kamer tot eenige opmerking aanleiding gegeven, welke echter door de daarop gegeven beantwoording van den minister van Binnenlandsche Zaken, volgens het *Eindverslag* genoegzaam zijn toegelicht.

Tusschen de Nederl. Regering en den Senaat der Nijne Stad Bremen is eene overeenkomst gesloten tot wederkerige aflevering van boodschappers.

Z. M. heeft te den heer W. A. van Oosterzee, vice-kon-sul van Spanje te Amsterdam vergund het dragen der versierselen van ridder der orde van Karel III van Spanje; 2<sup>o</sup> H. J. Schollevanger eervol ontslagen als hoofdkontroleur bij 's Rijks entrepôt te Amsterdam, en benoemd tot controleur bij voornoemd entrepôt A. C. W. Scholten van Aschat; 3<sup>o</sup> aan den heer C. C. Ferrari, c. s. allen te Amsterdam, bevestiging verleend tot het oprigten eener Alkmaarsche Pijp-gat Compagnie, welke gevestigd zal zijn te Alkmaar, doch hare wettelijk douchide zal hebben te Amsterdam op den voet als bij het overgelegd ontwerp der akte van oprigting bepaald is.

Z. M. heeft 1<sup>o</sup> aan W. Noorman, gewazen letterzetter bij de Algemeene Landsdrukkerij, verleend een pensioen ten laste van den Staat, ten bedrage van 233 's jaars, 2<sup>o</sup> de door de gemeenter. van Ammerstol en van Beilen gedane be-noemingen van de burgem. A. S. Smits en Mr. S. J. Oost-ting, tot sekretaris, goedgekeurd; 3<sup>o</sup> eervol ontslagen W. J. A. J. M. baron d'Olne, als burg. van Maasbree, en J. W. Spoor, als burg. van Stratum; 4<sup>o</sup> benoemd tot burg. van Maasbree J. E. Gommans, Klimmen, J. P. Laeyen, Stratum, W. van Rekum; 5<sup>o</sup> Bij kon. besluit van 15 Okt. jl. N<sup>o</sup> 67 zijn benoemd: tot kommissie der 1<sup>e</sup> kl. bij de poste-rijen J. T. Wakkers; id. der 2<sup>e</sup> kl. J. A. Hinsbeek en P. J. A. de Fremery; id. der 3<sup>e</sup> kl. J. Bakker, J. van M. graaf van Limburg Stirum; tot dir. van het postkantoor te Monnikendam, W. J. J. de 2<sup>e</sup> kl. den ingenieur van de 2<sup>e</sup> kl. bij de marine T. Scheidius, uit hoofde van ongeschiktheid door ligchaamsgebreken, eervol ontslagen.

Z. M. heeft bepaald dat ter vereering van de nagedachtenis en de uitstekende verdiensten van den hertog Wellington, prins van Waterloo, bekleed met de waardigheid van veld-maarschalk, door het Nederl. leger gedurende drie dagen rouw zal worden gedragen, aanyang nemende met den dag der plegtige ter aardebestelling van zijn stoffelijk overschot.

Het Staatsblad bevat de wet van den 15den Sept. 1852 houdende naturalisatie van Abbe Tjarks de Bahr, wonende te Gouda; en Radolph Welcker, expediteur, wonende te Arnhem.

Het Staatsblad N<sup>o</sup> 172 bevat de wet van 15 Sept. jl., houdende naturalisatie van J. G. Weimar, kapl., plaatselijk adj., wonende te Amsterdam; W. Lee, inspekt. der reg. en dom., wonende te 's Hage; J. W. F. van Anholt, notaris, wonende te Sittard.

Van Regeringswege is ten behoeve der Kamers van Koop-handel en Fabrieken verzonden eene opgave betrekkelijk han-del en scheepvaart van Groot-Brittannië over de maand en de maanden, eindigende den 5 Sept. jl.

De afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Ge-neraal hadden zich heden bezig te houden met het onder-zoek van de ontwerpen van wet: 1<sup>o</sup> wegens het hu-welijk van Z. K. H. Prins Hendrik; 2<sup>o</sup>, nopens de be-voegdheid van den koning tot het afkopen van land.

Eergisteren heeft de nieuw benoemde minister van Bui-tenlandsche Zaken, baron van Zuylen van Nijvelt, den eed in handen des Konings afgelegd. Z. Exc. heeft be-reids zijne betrekking aahvaard.

Z. Exc. de minister van Justitie, de heer Strehs, heeft eergisteren het beheer over het departement voor de zaken der Roomsche-Katholieke Eeredienst, van den af-getreden minister, den heer van Sontheek, overgenomen.

Ten gevolge der benoeming van den heer van Zuy-len van Nijvelt, tot minister van Buitenslandsche Zaken, zal er nu eerlang ook in het kiesdistrict Zutphen eene nieuwe verkiezing tot lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal moeten plaats hebben.

Men wil weten, dat dezer dagen het daarsstellen der spoorweglijn van Rotterdam over Gouda naar Utrecht, met al hetgeen daartoe behoort, bij onderhandsche aan-besteding, is opgedragen aan een Engelschman, voor 3½ mill. guldens. (H.)

In den nacht van Dinsdag op Woensdag is, zoo wij vernemen, de Groenendijk, nabij het dorp Megen, op ver-schillende plaatsen gewelddadig doorgekoken. (N. R. C.)

Men schrijft uit Groningen 16 Okt. Maandag 11. is aan de stads waag levend gewogen eene koe, (oebe-hoorende aan Jhr. Mr. T. J. van Iddekinge, alhier, die bevonden is, de aanzienlijke zwaarte te hebben van 1572 halve Ned. ponden. Zij is te Alford op stal ge-zet, om gemest te worden. De moeder dezer koe is in 1846 verkocht voor f 400.

's GRAVENHAGE, 17 Oktober. De Gemeentestem be-rikt, dat de heer Hardevelt zijne betrekking als wet-houder der gemeente Leiden heeft nedergelegd.

Naar men verneemt maken de ingenieurs Conrad en van der Kun deel uit van de dezer dagen benoemde kom-missie tot opnemng van het terrein van den Holl. IJze-ren Spoorweg. De heer Conrad, direktur van gezegden spoorweg, fungeert tevens, krachtens eene vroeger ver-kregen aanstelling, als inspektur van rijkswege over gehielden weg.

TIEL, 15 Okt. Voor de arrond.-regtbank alhier is thans eene belangrijke rechtzaak aanhangig in zake van het bestuur der domeinen tegen het gemeentebestuur van Haafjen en de kommissie van ingezetenen uit Tiel,



belast met het beheer der aldaar bestaande vicarygoederen. Het bestuur der domeinen bevoert uitsluitend bevoegd te zijn om het beheer over alle vicarygoederen te voeren, en voert op dien grond van de commissie, die thans dat beheer heeft, overgifte daarvan met rekening en verantwoording. De gedaagde commissie heeft dien eisch bestreden, op grond, dat vicarygoederen in den regel niet zijn eigendommen van, noch beheerd worden door den Staat; dat de commissie krachtens de bestaande wetten in het bezit is van het beheer der goederen, dat zij in geen geval rekenplichtig is aan het bestuur der domeinen, en dat de rechtsvordering in ieder geval is verjaard. In de terechtzitting van heden konkludeerde het openbaar ministerie tot toewijzing van den eisch van het bestuur der domeinen. Voor het eischend bestuur heeft het woord gevoerd Mr. J. W. Schifff; voor de gedaagden Mr. W. F. C. van Lidth de Jeude. (II)

## BUITENLANDSCHE BERIGTEN

### FRANKRIJK.

PARIJS, 16 Okt. Heden heeft de Prins-President zijn plegtigen intogt binnen deze hoofdstad gehouden te midden van eene onoverzienbare menigte, die den Prins met eene onuitsprekelijke geestdrift en onder de luide kreten: *Leve de Keizer!* heeft begroet; zoodat men terecht kan zeggen, dat nog nimmer aan eenig vorst eene zoo eenparige hulde en hartelijke ontvangst is te beurt gevallen. De pracht der voorbereidselen die daartoe waren gemaakt, gaat mede alle beschrijving te boven; zij was geheel der hoofdstad eener groote natie waardig. Tien minuten voor twee kwam de eere trein, die den Prins-President aanvoerde, binnen de station van den Orleans-spoorweg, die sierlijk met vlaggen en banieren en wimpels met toepasselijke opschriften was versierd.

De groote wachtkamer was in eene receptiezaal veranderd, waar de groote staatsligchamen vereenigd waren. Er was aan de eene zijde eene estrade opgericht, waarop een prachtige met fluweel bekleede troon onder een rijken hemel, waarboven een gouden adelaar prikte. De vloer en de trappen van den troon, alsmede de wanden van de zaal, waren bedekt met prachtige met goud gestikte tapijten uit de fabriek der Gobelins.

Ter rechterzijde van den troon was de Senaat geschaard met den Prins Jérôme aan het hoofd, en links de wetgevende magt. De ministers en de president van den staatsraad stonden op de trappen voor den troon, de leden van den staatsraad aan beide zijden. Voorts zag men er de officieren en ambtenaren van het paleis des konings, de officieren van het leger, de officieren van de marine, eene deputatie van het Institut, den generaal staf der nationale garde en van de bezetting der hoofdstad, de hoofdofficieren der marine, de geestelijkheid van Parijs met Mgr. den Aartsbischop, de konsistorien der protestantische en Israëlitische gemeenten, de handelaren, de geleerde genootschappen enz.

Op het oogenblik dat de Prins-President zijn waggon verliet, werd er een salvo van 121 kanonschoten gegeven, en begonnen de klokken van alle kerken te luiden. Prins Jérôme, de ministers, de presidenten der groote staatsligchamen en Mgr. de Aartsbischop van Parijs gingen den Prins-President te gemoet, die de zaal binnentredende, door een luide kreet: *Leve de Keizer!* werd verwelkomd.

De President heeft geen plaats genomen op den voor hem opgericht troon, maar Mgr. Sibour, Aartsbischop van Parijs rigte eene aanspraak tot den Prins, waarop deze geantwoord heeft.

De President heeft vervolgens in eene aangrenzende zaal eenige verperscheiding gebruikt, en besteed daarop een rijk gezadeld paard, waarna hij door alle staatsligchamen tot aan den hoofduitgang werd begeleid.

De Prins werd bij den intogt alleen vergezeld van den minister van oorlog en eenige generaals en ordonnans-officieren, die in slagorde geschaard stonden, begroette den Prins met de eenparige kreet: *Leve de Keizer!*

De Prins reed den brug van Austerlitz over en behet plein der Bastille, waar de heer Delangle, aan het hoofd der gemeenteraads van Parijs hem opwachtede en eene aanspraak tot hem rigte, vervat in de volgende woorden:

«Prins! De gemeenteraad van Parijs haast zich u terugkomst te begroeten; hij komt met u zich geluk wenschen over de zege, die elke uwer schreden op deze roemrijke reize heeft gekenmerkt.

«Indien het de godelste genieting is voor hem, die zijn land heeft gered, dat land erkentelijk te vinden, welk een geluk moet dan uw hart vervullen! Overal heeft men u dank gezegd voor de bewezen dienst! Overal wordt u door een juichend en jubelend volk verwelkomd! Waar tweedragt wanhoop en dood had gezwaaid, bragt u verzoening, hoop en leven.

«Prins! de Fransche natie droeg u, voor eenige maanden, het verheeren recht op haar wettigen te geven; thans

vrucht u de stem des volks, na den tweeden December te hebben bekrachtigd, dat de magt, die u is toevertrouwd, bestendig worde, en dat hare duurzaamheid de waarborg voor de toekomst zij.

«De stad Parijs acht zich gelukkig, dien wensch ook tot den haren te maken, niet in uw belang, Prins! en om uwen roem uit te breiden; — maar in het belang van allen, en opdat de losse grondslagen waarop onze instellingen tot nu toe rustten, voortaan hoop noch voorwendsel mogen zijn voor die ordeloosheid willen.

«Gij zijt Frankrijk voorgekomen, toet het gold de Fransche natie uit het gevaar te redden; thans, geleid door de herinneringen van vroeger dagen, boezeld door hare liefde, opent de natie u een nieuwen weg... betreed dien!»

Insgeijks werd hij ook begroet door andere deputatien van het departement, alsmede door den prefect Berger, die eene aanspraak tot den President hield, van volgende inhoud:

«Monseigneur! De stad Parijs, uwe getrouwe hoofdstad, is gelukkig u heden binnen hare muren te zien terugkeeren.

«Sedert eene maand volgde zij u met de meeste belangstelling op uwen zegevierenden togt, en verbeidde met ongeduld den dag, waarop zij juichend uwe terugkomst zou begroeten.

«Deze zege des vredes is zoo veel als een aantal krijgsoverwinningen, en de roem, dien deze zege des vredes vergezelt, is even duurzaam als vruchtdragend.

«Geef gehoor, Monseigneur! aan de wenschen van geheel een volk; het is de stem der Voorzienigheid die u zegt, de zending te voleindigen welke Zij u heeft toevertrouwd, door de kroon van den onsterfelijken stichter uwer dynastie te hernemen. Alleen met den keizerstitel zult gij de toezeggingen kunnen vervullen van het schitterend programma, dat gij te Bordeaux hebt doen verstaan aan Europa, dat aandachtig er naar luisterde.

«Parijs zal u bijstaan in de groote werken, die gij voor 's lands welzijn zult willen ondernemen; en even als op de stem des Keizers onze vaders zijn opgestaan om 's lands onafhankelijkheid te verdedigen, even zoo, Prins! zullen wij allen uwe soldaten zijn, als gij ons zult oproepen om u bij te staan in uwe overwinningen des vredes!

«Leve de Keizer!»

De aanspraken worden door luide kreten: *Leve de Keizer!* gevolgd; duizenden, zoo Parijsenaars als vreemdelingen, begroetten den Prins-President op zijnen intogt (men zegt namelijk dat er dien dag 350,000 vreemdelingen in de hoofdstad waren); en het was halver toon der President op het paleis der Tuilleries aan kwam.

Zeer pitoresk waren de optogten der verschillende gilden met hunne banieren, geleid door in het wit gekleede en bekransde meisjes, die bloemen strooïden op den weg van den President, alsmede de lange rijen leerlingen der christelijke en gemeentescholen, allen netjes uitgedost en met vaantjes in de hand, waarop het naamcijfer des Presidents, de talrijke geestelijkheid in plegtewaad, het gekleed der bajonetten en der borduursels van de uniformen; alle yusters, alle stoepen, alle balkons, alle daken met aanschouwers bezet; overal dames met wuivende neusdoeken, overal heerenhoeden met geestdrift opgeheven, onder het slaken der oorverdoovende kreten: *Leve de Keizer!* en te midden van dat alles den Prins-President te paard, links en rechts de menigte minzaam groetend, — en dit schouwspel begunstigd door het traaste weder, dat zich denken laat.

Op de Tuilleries werd de Prins-President ontvangen door de ministers, welke met dit doel het station verlieten hadden, alsmede voor de familie Bonaparte met uitzondering van den Prins van Camille.

Ten 7½ ure des avonds waren de schitterendste illuminatiën ontstoken.

«Uit een officieel staat blijkt, dat de belastingen en indirecte rijks-inkomsten in de eerste negen maanden van dit jaar bedragen hebben 586,076,000 fr. hetwelk 49,037,000 franks meer is dan in 1850 en 36,684,000 franks dan in 1851.

«Uit den thans verschenen staat der bank blijkt, dat de portefeuille 24½ miljoen bedraagt en alzoo met 26 miljoen is toegenomen. De aanwezige specie en banken is gedaald van 609 miljoen op 586 miljoen, terwijl de in cirkulatie zijnde bankbiljetten van 615 miljoen op 634 miljoen zijn gestegen. Uit de rekening courant met de schatkist blijkt, dat deze in zeer gunstigen toestand verkeert; ja dat er zelfs overvloed van geld heerscht.

«Het aantal kweekelingen in de lijcea te Parijs is dit jaar met 5000 verminderd; terwijl de bevolking der kleine seminariën aanzienlijk is toegenomen.

«Mevr. de hertogin van Orleans is reeds in zoover hersteld dat zij eerdaags met hare schoonmoeder gravin de Neuilly en den Prins de Joinville, die H. Zaterdag te Lissabon aangekomen zijn, naar Engeland zal terugkeeren.

«De *Echo du Mont-Blanc* berigt dat Z. H. aan

prins Louis Napoleon een eigenhandigen brief geschreven heeft waarin Pius IX hem bedankt voor de diensten die hem aan de godsdienst bewezen, en wenschen uit voor het geluk en de eendragt van Frankrijk. Van dezen brief, waarin het voortreffelijk gemeed des H. Vaders zich weder openbaart, is door de Katholijken met vrees vreemde kennis genomen.

MADRID, 11 Okt. De *Gaceta* bevat heden het besluit nog niet tot bijeenroeping der Cortes.

«Een aantal werken van Sue, Sand, Soulié, Scribe, Dumas en anderen zijn in Spanje verboden.

### ENGELAND.

LONDEN, 16 Okt. Men zegt dat het Parlement omstreeks den 5den of den 6den November zal zamenkomen, maar dat de troonrede niet voor den 15den dier maand zal worden uitgesproken.

«Volgens den laatsten wekelijkschen staat der bank was het bedrag der biljetten in cirkulatie met £ 8370, en de voorraad van haar edel metaal met £ 154,408 verminderd; in vergelyk met de vorige opgave.

«Er is thans een vreemd proces aangevangen. De welbekende vrienden van den vrede worden namelijk vervolgd omdat zij in openbare geschriften met bijgevoegde spotprenten die onder het volk werden verspreid, de werving voor de vrijwillige militie hebben pogen tegen te werken. Die spotprenten stellen namelijk voor hoe een soldaat stokslagen ontvangt wegens dienstverzuim. Het bijchrift bevatte eene scherpe beklading van de lijfstraf, die nog bij den militairen stand gebruikelijk is, alsmede eene herhaling van de gewone argumenten tegen den oorlog, grootendeels getrokken uit de H. Schrift.

«De laatste berigten uit Honolulu melden, dat Koning Kamehameha III een buitengewoon gezant naar Parijs heeft gezonden, om met de Fransche regering te onderhandelen tot ophelling der bezwaren, die tusschen haar en het gouvernement der Sandwich-eilanden gerezen zijn.

«Men berigt uit Britsch-Indië dat de expeditie in Birmanie met 16,000 man versterkt zal worden.

«Aan de noordwestelijke grenzen van Britsch-Indië was het weder onrustig. Er was van Peshawar eene krijgsmagt derwaarts gezonden, doch de expeditie was teruggekeerd zonder den vijand te hebben ontmoet. Het gerucht, dat er eene zamenzwering tegen het Indisch bewind was, gesmeed, moet zeer overdreven zijn. Uit een ingesteld onderzoek bleek dat de zamengezworenen slechts een vijfonderdtal lieden meestal dweepers bijeen hadden kunnen verzamelen. Men had de woning van den belhamel doen onderzoeken en vele papieren en bescheiden gevonden.

«Tijdingen uit Hong-Kong loopen tot 24 Aug. Te Canton was alles rustig. Het nieuws, betreffende den opstand in China is gunstig voor de keizerlijke troepen. Sen, de keizerlijke commissaris, had de opstandelingen verslagen en, volgens gerucht, het hoofd der insurgenten gevangen genomen en doen onthoofden. De zeeroovers hadden zich in grooten getalle te Macao vertoond, en een officier der Portugische marine vermoord. Daarna was eene bende zeeroovers overvallen en haar hoofd, in zijne poging tot vlugten, doodgeschoten.

### DUITSCHLAND.

KEULEN, 16 Okt. De hertogin van Orleans is in zooverre hersteld, dat zij weldra naar Eisenach en van daar naar Claremont zal terugkeeren.

«Men schrijft uit Frankfurt, dd. 14 Okt. De zittingen der bondsvergadering zullen den 21sten dezer geopend worden; bereids zijn eenige leden alhier teruggekeerd. De tolquestie zal weldra bevestigd worden. Men twijfelt geenszins of Pruisen zal niet naauwkeurig daartegen verzetten. Naar men wil, begint het Berlijner kabinet echter zijne hogehelike positie in te zien en wenscht het onderhandelingen met de gekroonde staten aan te knooopen, ten einde het zo mogelyk tot eene schikking te brengen; uit dien hoofde zouden, zoo men wil, de aangekondigde tolkonferentien te Weenen verschoven worden.

BERLIJN, 16 Okt. De *Kreuz-Ztg.* berigt, dat de ministeriele commissie voor mogelijke veranderingen in de Konstitutie zich bijzonderlijk zal hebben bezig te houden met art. 12 dezer Konstitutie. Dit artikel luidt aldus: «De vrijheid der godsdienstige belijdenis, de vereeniging tot godsdienstgenootschappen en de gemeenschappelijke huisselijke en openbare godsdienst oefening wordt gewaarborgd. Het genot der burgerlijke en staats burgerlijke regten is onafhankelijk van de godsdienstige belijdenis. Aan de burgerlijke en staatsburgerlijke regten mag door de uitoefening der godsdienst oefening geen afbreuk geschieden.»

«Men schrijft aan een geakkrediteerd blad, dat in spijt van alle stijdige verzekeringen, eene minnelijke overeenkomst tusschen Oostenryk en Pruisen, nopens de tolquestie niet ver meer schiedt, verward te zijn. De verjaardag des Konings is daarom met geestdrift gevierd. De grondslagen van het postverdrag met Frank-

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHOYDEN, Drukker en Bindster.